

Heti összefoglaló

(2010. június 14 - június 20.)

Hazai folyamatok

2010 áprilisában az **alkalmazásban állók száma** 2692 ezer fő volt, ami 1,5 százalékkal, közel 40 ezer fővel több, mint egy évvel korábban. A válság 2008. októberi begyűrűzése óta először fordult elő, hogy éves szinten is emelkedett az alkalmazotti létszám. Az elmúlt két hónap kedvező volt a munkaerőpiacon: márciusban 27 ezer, áprilisban 49 ezer fővel bővült az alkalmazásban állók köre. A növekedést egyrészt az okozhatta, hogy a szezonálisan működő ágazatokban (mezőgazdaság, építőipar, turizmus, az élelmiszeripar egyes területei) ilyenkor kezdik meg az idénymunkások felvételét. Másrészt az ipari termelés emelkedésével egyes vállalatoknál előfordul kisebb létszámbővítés. Harmadrészt a válság csillapodásával lassan megszűnnek a nagyobb elbocsátások. E három hatás közül egyelőre még a szezonális dominál. A közsférában szintén bővült az alkalmazottak száma, ami elsősorban a közmunkák tavalyinál gyorsabb felfuttatásával magyarázható, ugyanakkor egyes közintézményeknél is kisebb létszámbővítés volt. Mindezek alapján arra következtethetünk, hogy a gazdasági válság munkaerő piaci mélypontja 2010 februárja lehetett és 2010 első hónapjaiban a munkanélküliségi ráta nem a foglalkoztatás piaci helyzetének romlása miatt emelkedett, hanem a gazdasági aktivitás növekedésének eredményeként.

A **bruttó bérek** 2009. január-április átlagához képest 4,5 százalékkal emelkedtek a teljes nemzetgazdaságban, a vállalatoknál 5,4 százalékkal, a közsférában 2,6 százalékkal nőttek a keresetek. A versenyszférában megfigyelhető, hogy a fizikai foglalkozásúak bruttó alaplérének emelkedése (5,2%) magasabb, mint a szellemieké (3,6%), ami arra utal, hogy a vállalatok igazodtak az Országos Érdekegyeztető Tanács bér ajánlásához, és az alacsonyabb keresetűek fizetését emelték jobban. A válság csillapodását jelzi, hogy idén a vállalatoknál több évközi jutalmat, prémiumot fizetnek ki, mint az elmúlt évben. A közsférabeli béralakulást jelentős mértékben befolyásolja a juttatások rendszerének átalakítása: a 2009-ben megszüntetett 13. havi fizetés helyett az idén (2 részletben) összesen bruttó 98 ezer forint kereset-kiegészítést kaptak az állami intézmények dolgozói. Ebből az egyik részletet januárban, a másikat márciusban fizették ki, így ebben a két hónapban a keresetek lényegesen meghaladták a tavalyi szintet, míg a februári és áprilisi illetmények összege elmarad attól. A nettó keresetek dinamikáján nagymértékben érződik az SZJA változás hatása, különösen a magasabb keresetű, szellemi foglalkoztatottak esetében. 2010. első negyedévében a nettó reálkeresetek – az 5,9 százalékos infláció mellett – 4,7 százalékkal növekedtek a nemzetgazdaság egészében. Ezáltal a versenyszférában 4,3 százalékkal, a közsférában 5,7 százalékkal emelkedett a nettó keresetek vásárlóértéke.

Az **építőipari termelés** volumene 2010 áprilisában mind a kiigazítatlan adatok szerint, mind a munkanaptényezővel kiigazítva 15,7 százalékkal csökkent a 2009. áprilisihez képest. Az építőipari termelés visszaesésén belül az épületek építése 13,3, az egyéb építményeken végzett munkák volumene 18,2 százalékkal volt kisebb az előző évinél. Az épületek létesítésének visszaesését a szak- és szerelőipari munkák nagyarányú csökkenése okozta, amit a szerkezetépítési munkáknál mért kismértékű növekedés nem tudott ellensúlyozni. Áprilisban az új szerződések volumene 17,1 százalékkal lett kevesebb az előző évinél, ezen belül az egyéb építmények építésére kötötték több mint egyharmadával csökkent. Az év negyedik hónapjában az épületek építésére kötött új szerződések állománya viszont 18,5 százalékkal emelkedett. Az építőipari vállalkozások január-áprilisban átlagosan 17,5 százalékkal nagyobb volumenű új szerződést kötöttek, mint egy évvel korábban.

A **mezőgazdasági termelői árak** áprilisban a hosszú távú trendek ellenére az előző hónapokban mérténél nagyobb mértékben, 5,7 százalékkal csökkentek. Ebben szerepe lehetett a tavaszi forintgyengülés exportárat leszorító hatásának. A növényi és az állati termékek felvásárlási árai nagyjából egyforma mértékben (6, illetve 5,3%-kal) estek vissza. Az állati termékek árai 5,7 százalékkal növekedtek áprilisban, amit az étkezési tyúktojás árának 2,3 százalékos csökkenése, valamint a tej árának 11,0 százalékos emelkedése okozott. A tej ára az év első négy hónapjában az előző évi bázishoz viszonyítottnan 7 százalékkal, 68,2 Ft/kg-ra emelkedett, a kedvező áralakulás a következő hónapokban folytatódhat. A vágóállatok termelői ára 9,5 százalékkal mérséklődött az előző évi bázishoz viszonyítottnan. Minden jelentősebb állatfaj ára csökkent, a legnagyobb mértékben a vágósertésé, amelynek a termelői ára az elmúlt év júliusához viszonyított csúcshoz képest kilogrammonként 21 százalékkal mérséklődött. A növényi termékek közül a gabonafélék termelői ára 7,8 százalékkal esett az előző év azonos időszakához viszonyítottnan, amit a kukorica árának 4,2 százalékos növekedése, valamint a búza árának 14,8 százalékos zuhanása okozott. A búza és kukorica felvásárlási ára az előző havi ár szintjén stagnált mindkét termény esetében. A legnagyobb áremelkedés a burgonya árában következett be, ami áprilisban 23,2 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakának árát. Az év negyedik hónapjában a gyümölcsfélék ára esett a legnagyobb mértékben 25,5 százalékkal, ami az alma termelői piacon való értékesítési árának csökkenését is mutatja, ugyanis az időszakban nem történik gyümölcsfeldolgozás, illetve más hazai gyümölcsöt sem értékesítenek nagy mennyiségben. Az első négy hónap átlagában stagnálás közeli, 0,2 százalékos árcsökkenés mutatkozott az agráriumban, ami az egyéb alapanyagok és a munkaerő drágulását figyelembe véve a jövedelmezőség csökkenését jelzi.

A világ jelentősebb **tőzsdeindexei** pozitív szaldóval zárták az elmúlt hetet. Az amerikai Dow Jones 2,35 százalékos, a technológiai részvényeket tömörítő Nasdaq Composite 2,95 százalékos növekedést ért el. Londonban ez idő alatt az FTSE 100 1,69 százalékkal értékelődött fel, a frankfurti DAX pedig 2,80 százalékkal növekedett. A hazai részvényindex portfóliójában lévő papírok átlagosan 0,44 százalékkal kerültek többre, mint egy héttel korábban. A hazai fizetőeszköz 0,21 százalékkal gyengült az euróval szemben, a pénteki hivatalos középárfolyam 279,71 HUF/EUR volt. A benchmark hozamgörbe rövid vége egy helyben maradt, a három hónapos diszkont kincstárjegyek éves hozama 5,25 százalék.

Nemzetközi folyamatok

Az **olaj** árfolyama a múlt héten hordónként 78,13 és 74,19 dollár között mozgott. Az előző hónapok tendenciájától eltérően a múlt héten a dollár gyengülése mellett emelkedett az olaj ára. A WTI típusú kőolaj pénteken 77,18 dollár/hordó áron, közel 4,60 százalékkal magasabban zárt mint egy héttel korábban. Az **arany** árfolyama pénteken unciánként 1256,50 dollárig növekedett, 29 dollárral drágábban zárt, mint egy héttel korábban.

Az **Egyesült Államok fogyasztói árindexe** májusban a szezonálisan igazított adatok szerint 0,2 százalékkal csökkent az előző hónaphoz képest. Áprilisban 0,1 százalékkal mérséklődtek az árak. A májusi csökkenés az energiaárak 2,9 százalékos visszaesésének köszönhető. Az előző év azonos hónapjához viszonyítva májusban 2 százalékkal emelkedtek az árak. A maginfláció áprilishoz képest 0,1 százalékot tett ki az év ötödik hónapjában, míg az egy évvel korábbi értékhez képest 0,9 százalékkal emelkedett az élelmiszer és energiahordozók figyelembe vétele nélkül számított árindex. A Nemzetközi Valutaalap várakozásai szerint idén az éves infláció 2,1, míg jövőre 1,7 százalékot tehet ki az Egyesült Államokban. Az **euróövezeti fogyasztói árindex** májusban 1,6 százalékra emelkedett. Az EU átlagában a ráta

stagnált, 2 százalékot tett ki. A fogyasztói árak tekintetében a tagországok közötti eltérés jelentős. A valutaövezetben -1,9 és 5,3 százalék közötti skálán, az azon kívül eső országokban -2,4 és 4,9 százalék között mozog a ráta. Élelmiszer és energiaárak nélkül számolva a fogyasztói árak 0,8 százalékkal emelkedtek az eurózónában.

Az **Európai Unió ipari termelése** áprilisban 7,8 százalékkal, az euró-zónáé 9,5 százalékkal haladta meg az előző év azonos hónapjának szintjét. Az EU egészében és a valutaövezetben egyaránt a félkész termékek termelésének többlete volt kiemelkedő (16, illetve 14 százalék). A régi tagországok közül Németország (13,9%), Hollandia (14,7%) és Franciaország (9%) termelésbővülése jelentős, míg az új tagállamok körében Csehország (10%), Észtország (18,3%), és Szlovákia (19%) adatai kiemelkedőek.

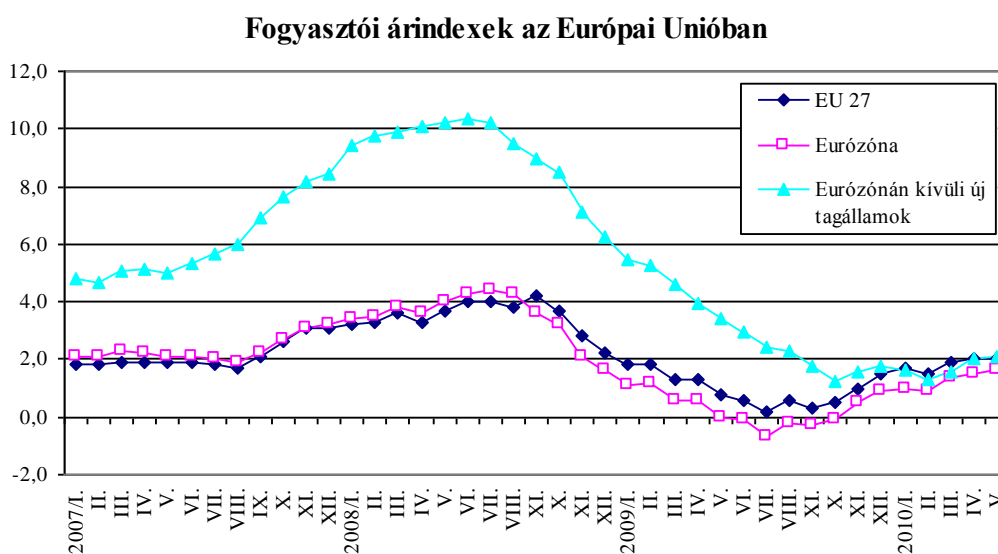
Az idei első negyedévben lassult az **Európai Unióban a foglalkoztatottsági ráta** visszaesése. Az előző év azonos időszakához képest a foglalkoztatottság 1,5 százalékkal csökkent az EU egészében, illetve 1,2 százalékkal mérséklődött az euróövezetben. Az előző negyedévben még 2 százalékos visszaesést regisztráltak. A foglalkoztatási arány csupán Bulgáriában, Csehországban és Lengyelországban romlott. Az előző év azonos időszakához képest két tagországban emelkedett a ráta, Máltán 0,6 százalékkal, Ausztriában 0,2 százalékkal. Az EU legnagyobb gazdaságában, Németországban, 0,3 százalékos csökkenést mértek. Az előző negyedévhez viszonyítva a német ráta stagnált. Az ipari szektor foglalkoztatottsága az EU-ban 4,9 százalékkal esett vissza, a feldolgozóiparban 5,1, az építőiparban 4,3 százalékos volt a csökkenés. A mezőgazdasági foglalkoztatottság 2,1 százalékkal csökkent. A szolgáltató szektoron belül a kereskedelmi, szállítói és kommunikációs szolgáltatások körében 1,5 százalékkal, a pénzügyi szolgáltatások körében 0,4 százalékkal csökkent a foglalkoztatottság. Az egyéb szolgáltatások körében a 0,8 százalékkal emelkedett a ráta.

Várható adatok, események a héten (2010. június 21-27.)

2010. 06. 21	Hétfő	MNB, Kamatdöntés
2010. 06. 22	Kedd	Ifo, Német gazdasági hangulat index (június)
2010. 06. 23	Szerda	USA, Kamatdöntés
2010. 06. 24	Csütörtök	KSH, Kiskereskedelmi forgalom (április)
2010. 06. 25.	Péntek	USA, Felülvizsgált GDP (I. negyedév)

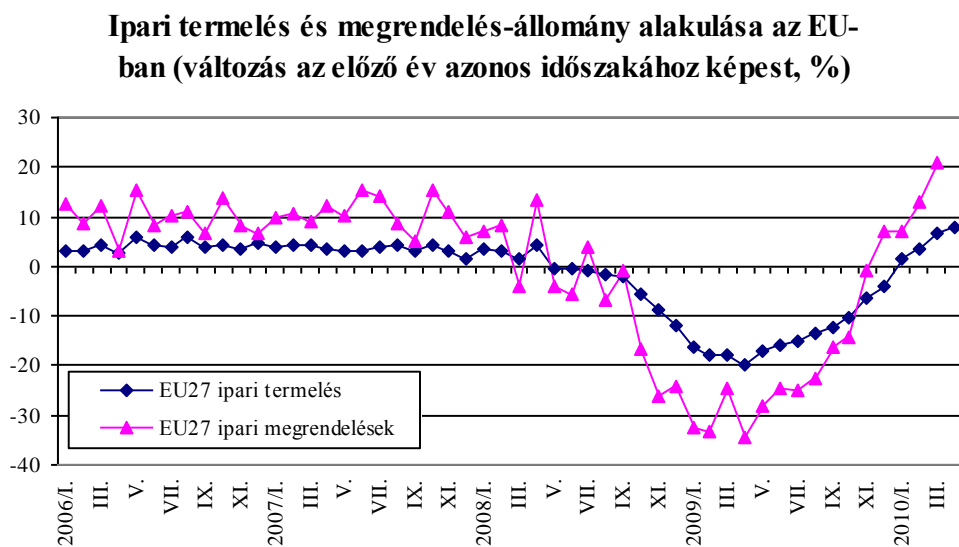
Melléklet

1.ábra

Forrás: Eurostat

2.ábra

Forrás: Eurostat